

INFORMACIJA

O REALIZACIJI PROGRAMA STRUČNOG OSPOSABLJAVANJA LICA SA STEČENIM VISOKIM OBRAZOVANJEM ZA 2022/2023. GODINU, U KONTEKSTU SAJBER NAPADA NA INFORMATIČKU INFRASTRUKTURU

Program stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem realizuje se saglasno odredbama Zakona o stručnom osposobljavanju lica sa stečenim visokim obrazovanjem („Službeni list CG“, br. 38/12 i 86/22) i Pravilnika o načinu objavljivanja javnog poziva, postupku i kriterijumima za stručno osposobljavanje („Službeni list CG“, broj 46/12).

Shodno Zakonu, Program omogućava licima sa stečenim visokim obrazovanjem, bez radnog iskustva koja se nalaze na evidenciji Zavoda za zapošljavanje, da tokom devetomjesečnog stručnog osposobljavanja kod izabranog poslodavca steknu znanja, vještine i kompetencije za samostalno obavljanje posla i polaganje odgovarajućeg stručnog ispita.

Pored toga što Program omogućava visokoškolcima da steknu odgovarajuće radno iskustvo, poslodavcima u javnom i privatnom sektoru daje šansu da prepoznaju potrebe za određenim kadrom, koji odgovara njihovoj specifičnoj djelatnosti, i radno ga angažuju po isteku stručnog osposobljavanja.

Izmjenama Zakona o stručnom osposobljavanju lica sa stečenim visokim obrazovanjem koji je Skupština Crne Gore donijela u avgustu ove godine, uvećana je mjesečna novčana naknada korisnicima Programa, pa umjesto dosadašnje naknade u neto iznosu od 50% prosječne neto zarade u Crnoj Gori u prethodnoj godini, korisnik za vrijeme stručnog osposobljavanja ima pravo na mjesečnu novčanu naknadu u neto iznosu od 450,00 eura. Ministarstvo prosvjete je na ime naknade korisnicima Programa za avgust t.g. opredijelilo oko 1.050.000,00 eura.

Nakon desetog ciklusa sprovođenja Programa, ukupan broj korisnika 45.247 lica je dobilo priliku da se stručno osposobljava. Za učešće u Program za 2021/2022. godinu prijavilo se ukupno 2.847 lica sa stečenim visokim obrazovanjem, dok je ukupno 2.723 korisnika dobilo priliku da se stručno osposobljava u 2022. godini.

U implementaciju Programa stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem uključeni su: Ministarstvo prosvjete, Ministarstvo javne uprave, Zavod za zapošljavanje Crne Gore, Uprava za ljudske resurse i ustanove visokog obrazovanja.

U skladu sa Zakonom i podzakonskim aktima Program stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem **realizuje se isključivo elektronskim putem kroz šest faza, i to:**

- 1) prijava poslodavaca,
- 2) prijava korisnika,
- 3) povezivanje korisnika i poslodavaca,
- 4) upućivanje korisnika kod poslodavaca,
- 5) potpisivanje ugovora, i
- 6) početak stručnog osposobljavanja.

Saglasno odredbama Pravilnika o načinu objavljivanja javnog poziva, postupku i kriterijumima za stručno osposobljavanje, Program stručnog osposobljavanja lica sa

stečenim visokim obrazovanjem počinje objavljivanjem Javnog poziva poslodavcima za učešće u Programu od strane Uprave za kadrove za poslodavce iz javnog sektora, i Zavoda za zapošljavanje Crne Gore za poslodavce iz privatnog sektora, najkasnije do 10. septembra tekuće godine. Javni poziv se objavljuje u jednom štampanom mediju, kao i na web stranicama Vlade Crne Gore, portala e-uprave, Uprave za ljudske resurse i Zavoda za zapošljavanje.

Istim Pravilnikom definisano je da **poslodavci podnose prijavu u periodu od 15. septembra do 15. oktobra tekuće godine. Prijava se podnosi elektronski preko Portala elektronske uprave, na adresi www.euprava.me.** Saglasno članu 14 Zakona, informacioni sistem za potrebe stručnog osposobljavanja korisnika, preko kojeg se vrše prijave (Portal eUprave), obezbjeđuje organ državne uprave nadležan za informaciono društvo.

Budući da je Vladina informatička infrastruktura od 20. avgusta 2022. godine pod intenzivnim sajber napadima, iz sigurnosnih razloga pristup internet i servisima Portala eUprave su prekinuti. Samim tim, sistem neće biti u funkciji sve do bezbjednog uspostavljanja mreže o čemu će odlučiti Operativni tim za suprotstavljanje sajber napadima, koji je formiran Odlukom o obrazovanju, a shodno Zaključku sa sjednice Savjeta za informacionu bezbjednost od 26. avgusta 2022. godine.

Imajući u vidu navedeno, neophodno je da se početak realizacije Programa stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem odloži do trenutka uspostavljanja bezbjednog informatičkog okruženja, kako bi prijave poslodavaca i korisnika na Program mogle da se odvijaju nesmetano i bezbjedno.